การบริหารโครงการ: ความต่างทางการศึกษา
Written by Administrator
Saturday, 07 April 2012 22:53 - 
การบริหารโครงการ: ความต่างทางการศึกษา
 
ดร.กนกรัตน์ ศรีวิจิตร์
 
ช่วงเดือนสิงหาคมถึงต้นเดือนกันยายนเป็นช่วงเวลาที่บุคลากรของหน่วยงานโดยเฉพาะข
้าราชการต่างวุ่นวายกับการเดินทางไปเข้ารับการอบรมและเข้าร่วมประชุมสัมมนา
แต่หน้าที่ก็ต้องเป็นหน้าที่ เมื่อได้รับคำสั่งโดยชอบ
ข้าราชการที่ดีต้องรักษาวินัยและปฏิบัติตามคำสั่ง
แม้ว่าจะเป็นสิ่งที่ฝืนกับความรู้สึกเนื่องจากต้องทิ้งภาระงานไว้ชั่วขณะ
อย่างไรก็ดี ข้าราชการและบุคลากรเป็นกลไกในการขับเคลื่อนงานของหน่วยงาน
ข้าราชการรวมถึงบุคลากรอื่นในหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนจึงเป็นทรัพยากรที่สำคั
ญและทรงคุณค่า
ดังนั้นจึงเป็นความจำเป็นที่ข้าราชการและบุคลากรทุกภาคส่วนจะต้องได้รับการพัฒนา
ความรู้ความสามารถและศักยภาพให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงทั้งในประเทศและสังคมโลกอย
ู่เสมอ
 
หัวข้อเรื่องในการอบรมและประชุมสัมมนาที่ดูจะเป็น highlight
เกือบทุกครั้งที่จัดโดยหน่วยงานทางการศึกษา ส่วนใหญ่มักไม่พ้นเรื่องของ การพัฒนา
คนเข้าสู่สถานะประชากรอาเซียนให้มีคุณภาพ ด้วยกระบวนการศึกษา
เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์
รัฐบาลโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงตั้งความหวังไว้กับโรงเรียน(
ซึ่งก็คือคุณครู)
และนำไปสู่โครงการพัฒนาครูรวมถึงโครงการพัฒนาโรงเรียนต้นแบบที่มีชื่อว่า
“โรงเรียนมาตรฐานสากล ”
โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งเป้าหมายจำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วม
โครงการไว้เบื้องแรก  500 โรงเรียน ทั้งนี้
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
มีเจตนารมณ์ในการจัดทำโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลเพื่อ (1)
พัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพทัดเทียมกับพลเมืองของประเทศเพื่อนบ้านแ
ละนานาประเทศ  (2) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ
และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสู่ความเป็นเลิศ (3) ยกระดับโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล
และ (4) จัดภาคีเครือข่ายความร่วมมือทุกระดับ ทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค
ประเทศและระหว่างประเทศ
 
เจตนารมณ์ของโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลในข้างต้นเป็นสิ่งที่ดี
ผู้เขียนในฐานะที่เป็นครูและพลเมืองไทยคนหนึ่งเห็นด้วยกับโครงการโดยรวม
 1 / 3

การบริหารโครงการ: ความต่างทางการศึกษา
Written by Administrator
Saturday, 07 April 2012 22:53 - 
แต่ประเด็นที่น่ากังขาก็คือ รัฐบาลควรจะทำอย่างไร?
โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เหลืออีกจำนวนสามหมื่นกว่าโรงจึงจะมีโอกาสได
้รับการพัฒนาสู่มาตรฐานสากลกับเขาได้บ้าง
และระยะเวลาที่เหลืออีกเพียงสามถึงสี่ปีที่ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
เราจะพัฒนาเด็กๆในโรงเรียนที่เหลือเหล่านั้นได้ทันหรือ?
หลายท่านเมื่ออ่านบทความฉบับนี้คงมีคำตอบอยู่ในใจว่า “งบประมาณเท่าไรก็ไม่พอ
โครงการนี้เป็นโครงการนำร่อง
อ่านโครงการมาแล้วเดาไม่ออกหรือว่าต่อไปเขาก็ต้องขยายผล
ใครเขาจะทำได้ทีเดียวหมดล่ะ? แล้วนอกจากโครงการนี้แล้ว
รัฐบาลเขาก็ยังมีโครงการอื่นๆทำควบคู่ไป บางอย่างก็ทำไปแล้ว เช่น
การปรับหลักสูตร ไม่รู้เรื่องหรือ?
ครูทุกคนทุกโรงเรียนนั่นแหละที่มีหน้าที่พัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ
สามารถแข่งขันกับเด็กๆในอาเซียนด้วยกันได้ ”
อะไรทำนองนี้ ที่เป็นคำตอบซึ่งผู้เขียนคาดว่าจะได้รับ
ทำให้รู้สึกสงสารเด็กไทยอีกเป็นจำนวนมากมายที่ขาดโอกาสรวมถึงครูไทยที่อาจต้องกล
ายเป็นจำเลยของสังคมในอนาคตอันใกล้
 
อย่างไรก็ดี
สิ่งหนึ่งที่ผู้เขียนนึกถึงและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ระบุไว้
ในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลด้วยก็คือเรื่องโรงเรียนและภาคีเครือข่าย
ซึ่งเป็นสิ่งดีและที่ผ่านมากรมสามัญศึกษาเดิมและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐานได้เคยดำเนินการมาบ้างแล้ว ได้แก่ โครงการโรงเรียนพี่โรงเรียนน้อง
โครงการจัดตั้งสหวิทยาเขต ฯลฯ
หากแต่การดำเนินโครงการค่อนข้างไม่ประสบผลสำเร็จในหลายพื้นที่
ด้วยเหตุผลหลายประการ อาทิ การขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน
การขาดความตั้งใจจริงและความสมานสามัคคีของกลุ่มโรงเรียน
ตลอดจนการขาดการนิเทศกำกับและติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
แต่หากรัฐบาลโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปรารถนาจะให้การดำเนินการ
ในเรื่องภาคีเครือข่ายของโรงเรียนมาตรฐานสากลมีความสำเร็จ
นอกเหนือจากการทุ่มเทงบประมาณแก่โรงเรียนในโครงการ
การอุทิศกำลังกายและกำลังใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องแล้ว
หน่วยงานที่รับผิดชอบและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควรต้องดำเนินการในสิ่งต่อไปนี้  (1)
ขยายผลการพัฒนาโรงเรียนในโครงการให้กับโรงเรียนเครือข่ายโดยไม่ต้องรอเสร็จสิ้นโ
ครงการในระยะยาว (2)
เพิ่มจำนวนโรงเรียนเป้าหมายโดยการจัดกิจกรรมสืบทอดโรงเรียนต้นแบบสู่มาตรฐานสากล
ในระดับท้องถิ่น ได้แก่ โรงเรียนต้นแบบระดับอำเภอ และโรงเรียนต้นแบบระดับตำบล
ตามขนาดและพื้นที่ที่ตั้งของโรงเรียน
นอกเหนือจากการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบระดับจังหวัด  (3)
นำสิ่งที่ดีมีอยู่แล้วมาใช้ให้เกิดประโยชน์ กล่าวคือ
การพัฒนาโรงเรียนต้นแบบสู่มาตรฐานสากลจากโรงเรียนที่มีผลงานหรือเคยพัฒนาคุณภาพอ
ยู่ในระดับดีมาก่อน
(ซึ่งน่าจะมีความพร้อมโดยเฉพาะในด้านเทคโนโลยีและบุคลากรอยู่ในระดับหนึ่ง) เช่น
โรงเรียนในฝันของทุกระดับพื้นที่ โรงเรียนดีเด่นประจำตำบล เป็นต้น (4)
พัฒนาความร่วมมือโดยการใช้และแลกเปลี่ยนทรัพยากรร่วมกันระหว่างหน่วยงาน
 2 / 3

การบริหารโครงการ: ความต่างทางการศึกษา
Written by Administrator
Saturday, 07 April 2012 22:53 - 
เลิกถือเขาถือเรา เพราะไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา
และสถาบันอุดมศึกษาต่างล้วนเป็นหน่วยงานที่หน้าที่หลักร่วมกันคือการพัฒนาคุณภาพ
ของพลเมืองไทยให้มีคุณภาพทัดเทียมกับพลโลก
 
ทั้งนี้ การพัฒนาการศึกษาเป็นสิ่งที่พึงกระทำโดยไม่ต้องรอช้า
เพราะผลผลิตทางการศึกษาคือคน
และคุณภาพของคนเป็นสิ่งชี้วัดการพัฒนาและความเจริญของประเทศนั้นๆ
ที่ผ่านมารัฐบาลบริหารโครงการด้านการศึกษาไม่ต่างจากโครงการด้านอื่นๆ เช่น
เร่งดำเนินโครงการเมื่อใกล้สิ้นปีงบประมาณ ปรับลดงบประมาณในทุกโครงการ ฯลฯ
ยังให้เกิดข้อผิดพลาดมากมายตามมา อาทิ
นักเรียนไม่ได้รับการสอนหรือการดูแลเท่าที่ควรเนื่องจากคุณครูหลายท่านไปราชการอ
บรม บางโครงการไม่สามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายเนื่องจากงบประมาณถูกตัดทอน ฯลฯ
ดังกรณีตัวอย่าง โครงการคืนครูให้นักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาแห่งหนึ่ง
ซึ่งงบประมาณที่ได้รับจัดสรรนำมาจัดจ้างบุคลากรเพื่อให้ช่วยงานธุรการแก่โรงเรีย
นขนาดเล็กได้เพียง 1 อัตรา
เขตพื้นที่การศึกษาจึงใช้วิธีให้บุคลากรเวียนทำงานโรงเรียนละ 2  วัน
หมุนเวียนไปในสาม-สี่โรงเรียน แต่ในทางปฏิบัติ
แต่ละโรงเรียนไม่สามารถมอบงานธุรการให้ทำได้ เนื่องจากตามลักษณะงาน
หลายงานเป็นงานต่อเนื่องและมีกำหนดเวลา
 
ตราบใดที่รัฐบาลยังไม่เห็นความสำคัญและเพิกเฉยที่จะปรับปรุงข้อบกพร่องในการบริห
ารและดำเนินโครงการ
กล่าวคือไม่บริหารและดำเนินโครงการทางการศึกษาให้มีมาตรฐานที่ควรจะเป็น
ซึ่งต้องกระทำให้ต่างจากโครงการพัฒนาในด้านอื่นๆ ด้วยเงื่อนไขระยะเวลา
ผลกระทบที่เกิดกับผู้เรียน และเกณฑ์การตัดทอนงบประมาณ
(ที่ควรปรับลดเป็นจำนวนโครงการมากกว่าเป็นจำนวนเงิน)
เราจะพัฒนาหน่วยงานทางการศึกษาเช่นโรงเรียนให้ไปสู่มาตรฐานสากลได้อย่างไร?
 
 3 / 3